

D E C I Z I E

03 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Svetlana Filincova
Tatiana Vieru, Galina Stratulat,
Iurie Bejenaru, Svetlana Novac,

examinînd recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Euroasig Grup”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SC “MS-Business Fam” SRL către CA “Euroasig Grup” SRL privind încasarea prejudiciului material,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Bender din 13.12.2012 și a hotărîrii Judecătoriei Căușeni din 10.09.2012, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 06.03.2012, SC“MS-Business Fam” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA “Euroasig Grup” SRL privind încasarea prejudiciului material.

În motivarea cererii reclamantul a invocat că, la data de 11.07.2011 între reclamant și pîrît au fost încheiate două contracte de asigurare facultative a bunurilor ce aparțin reclamantului și anume spațial imobil al reclamantului situate pe adresa or.Căușeni, str.Tighina 7 și a mărfurilor. În ambele contracte este prevăzut faptul că reclamantul are protective asigurată pe o perioadă de la 11.07.2011-10.07.2012. la dat de 29.10.2011 a avut loc un incendiu care a deteriorat o bună parte din marfa asigurată, precum și a avut de păgubit imobilul care la fel era protejat de contractual de asigurare încheiat cu pîrîtul. Pe parcursul a 4 luni, reclamantul s-a adresat către pîrît cu 4 scrisori , care au fost ignorate de către pîrît, cu excepția unei scrisori din 17.11.2011, prin care reclamantului i s-a explicat că pe marginea producerii cazului asigurat, nu a fost emisă decizie și, respectiv, suplimentar reclamantul va fi informat. Reclamantul a indicat că pîrîtul nu și-a manifestat atitudinea sa față de survenirea cazului asigurat în noaptea din 29.10.2011 în urma incendiului care a izbucnit în incinta magazinului “Epicentru” care aparține reclamantului.

La data de 17.11.2011, evaluatorul independent ÎI "Albu Svetlana" în urma examinării prejudiciului produs în urma incendiului a conchis că suma prejudiciului cauzat constituie 542500 lei, dintre care 427363 lei costul reparației clădirii, 89818 lei valoarea mărfii deteriorate complet și 25327 lei profitul ratat. Fiind invitat pîrîtul la efectuarea constatării prejudiciului, nu s-a prezentat. Conform prevederilor pct.8.3.-8.5. ale contractelor nr.274/11 și 275/11 de asigurare facultative, compania de asigurare avea obligația de a achita despăgubirea de asigurare în termen de 30 zile de la momentul prezentării de către asigurat a tuturor actelor necesare. Acest lucru a fost ignorat de către Compania de asigurări.

Solicită reclamantul încasarea de la CA "Euroasig Grup" SRL despăgubirea de asigurare în mărime de 517181 lei și cheltuielile judiciare.

Prin hotărîrea Judecătorei Căușeni din 10.09.2012, a fost admisă acțiunea. S-a dispus încasarea de la CA „Euroasig Grup” SRL în beneficiul SC „MS-Business Fam” SRL despăgubirea de asigurare în sumă de 517181 lei. S-a încasat de la CA „Euroasig Grup” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 15515 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 13.12.2012, a fost respins apelul declarat de CA „Euroasig Grup” SA și s-a menținut hotărîrea Judecătorei Căușeni din 10.09.2012.

La 03.04.2013, SA „Euroasig Grup” a declarat recurs, în termen legal, deoarece copia hotărîrii a fost expediată pentru cunoștință la 31.01.2013, dar dovadă privind luarea de cunoștință cu hotărîrea la materialele dosarului nu există, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele de judecată la soluționarea cauzei date nu au aplicat legea care urma a fi aplicată și au interpretat eronat legea, din aceste considerente ambele hotărîri urmează a fi casate. La fel, a indicat că instanțele de judecată nu au constatat cu certitudine obiectul contractelor de asigurare, confundînd obiectul contractelor de asigurare încheiat de părți cu contractul de gaj încheiat de intimat, fiind ignorate prevederile art.1301,1308 și 1309 CC și art.23 al Legii nr.414 din 22.12.2006.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Din materialele dosarului s-a constatat, că SC „MS-Business Fam” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA "Euroasig Grup" SRL privind încasarea prejudiciului material în mărime de 517181 lei.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii acțiunii înaintată de SC „MS-Business Fam”.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța a reținut că, reclamantul este îndreptățit de a solicita acoperirea prejudiciilor suportate ca rezultat al incendiului produs dintr-o cauză care nu poate fi imputată reclamantului. La momentul încheierii între părți a contractelor de asigurare nr.274/11 și 275/11 din 11.07.2011,

asigurătorul a avut acces la bunurile asigurate, amplasate în or.Căușeni, str.Tighina 7, inclusiv și bunurile marfa în stoc indicată în anexa la contractul de gaj nr.3470/1 din 02.07.2010, a examinat bunurile pentru a constata existența lor și starea lor reală. Astfel, marfa aflată în încăperea incendiară este cuprinsă de efectele contractului de asigurare nr.275/11 din 11.07.2011, însă la întocmirea contractului nominalizat, la pct.1.2., asigurătorul, care a formulat condițiile contractuale, a indicat că, protecția de asigurare se răspîndește asupra echipamentului și utilajului tehnic, fără a specifica bunurile asigurate, aflate în încăperea incendiată și această omisiune (neclaritate), a conchis instanța, nu poate fi interpretată în defavoarea reclamantului or, potrivit art.732 al.(1) CC, neclaritățile din condițiile contractuale standard se interpretează în defavoarea părții care le-a formulat, iar potrivit al.(2) al aceluiași articol, în caz de dubiu, contractul se interpretează în favoarea celui care a contractat obligația și în defavoarea celui care a stipulat-o. În toate cazurile, contractul se interpretează în favoarea aderentului sau a consumatorului.

Instanța de apel a respins apelul declarat de CA „Euroasig Grup” SA și a menținut hotărîrea primei instanțe.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a respectat în totalitate dispozițiile legislației materiale și procesuale la examinarea litigiului, pronunțînd o hotărîre legală și întemeiată, iar motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate.

Verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrilor contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate și eronate soluțiile instanțelor de judecată cu privire la admiterea acțiunii, contrară normelor de drept material și cumulului de dovezi anexate la materialele pricinii.

Instanța de recurs reține că instanțele de judecată nu au verificat cu minuțiozitate argumentele invocate de către părți și nu au examinat multiaspectual, în ansamblul și interconexiunea lor probele anexate.

Din materialele cauzei se constată că la data de 11.07.2011 între Compania de Asigurări “Euroasig Grup” SRL și SC “MS-Business Fam” au fost încheiate 2 contracte de asigurare facultative a bunurilor persoanelor juridice cu destinație nelocativă nr.274/11 și 275/11, cu perioada de acțiune 11.07.2011-10.07.2012 (f.d.7-10, 134-136).

Obiect al contractelor nominalizate îl constituie obligațiile apărute între Asigurător și Asigurat privind asigurarea bunului amplasat pe adresa or.Căușeni, str.Tighina 7. Conform pct.1.2. al contractelor nominalizate, protecția de asigurare se răspîndește asupra elementelor constructive, precum și a echipamentului și utilajului tehnic (f.d.7,134).

La data de 29.10.2011 a avut loc un incendiu care a deteriorat bunurile, ce aparțin reclamantului.

Conform actului de constatare a incendiului din 29.10.2011, întocmit de reprezentantul Serviciului salvatori și pompieri, G.Gogu, cauza prealabilă de producere a incendiului este scurtcircuitul în rețeaua electrică (f.d.145).

Conform cercetării tehnico-științifice nr.740 din 25.11.2011, CEI "CEXIN" a stabilit că cauza izbucnirii incendiului este termogeneratorul lăsat fără supraveghere sub masa calculatorului, îndreptat spre materiale abile (hîrtie) (f.d.126-128).

Direcția salvatori și pompieri a Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale în răspunsul nr.5/31 din 23.01.2012 a confirmat că cauza cea mai probabilă a izbucnirii incendiului este nerespectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor la exploatarea agregatelor și instalațiilor termogeneratoare. La fel, în răspunsul dat s-a menționat că pe cazul neîndeplinirii cerințelor ordinului Serviciului PC și SE nr.195 din 25.11.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și realizarea supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor, la cercetarea incendiilor de către inspectorul superior al secției apărării împotriva incendiilor a DSE Căușeni căpitan Grigore Gogu a fost inițiată anchetă de serviciu (f.d.129).

Conform art.22 alin.(1) al Legii nr.267 din 09.10.1994, supravegherea de stat a măsurilor contra incendiilor este exercitată de organele serviciului de salvatori și pompieri

Prevederile art.24 lit.k) al Legii nominalizate stipulează că organele supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor au dreptul să efectueze, în conformitate cu legislația în vigoare, cercetarea cazurilor de incendiu.

Prin ordonanța din 18.04.2012, emisă de procurorul în procuratura r-lui Căușeni, I.Ermurachi, s-a dispus de a nu începe urmărirea penală în privința inspectorului superior al SAÎI al DSE, Gogu Grigore, din lipsa în acțiunile lui a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.329 CP.

În motivarea ordonanței este invocat că pentru atârarea neglijență față de atribuțiile sale de serviciu și anume pentru încălcarea art.24 lit.k) al Legii nr.267 din 09.10.1994 și pct.31,33 al ordinului Serviciului PC și SE nr.195 din 25.11.2009, Gogu Grigore, a fost sancționat disciplinar cu mustrare aspră, deoarece ultimul în cadrul întocmirii procesului verbal de cercetare la fața locului a incendiului produs la 29.10.2011 în incinta magazinului materialelor de construcții situat pe adresa or.Căușeni, str.Tighina 7, nu a ținut cont de cele două compartimente: partea explicativă și partea finală. La întocmirea tehnico-incendiar privind determinarea cauzei incendiului și focarului incendiului nu au fost relevate circumstanțele depistării și stingerii incendiului, circumstanțele izbucnirii și dezvoltării incendiului. Nu s-a efectuat analiza tuturor materialelor, pe baza căror se expune argumentat aprecierea desfășurată despre focarul și cauza incendiului. La fel, s-a remarcat că cu toate că Gogu Grigore a dat dovadă de neglijență de serviciu la întocmirea actului din 29.10.2011 de constatare a incendiului, în acțiunile lui lipsesc toate elementele constitutive ale componenței de infracțiune (f.d.159-160).

Conform pct.8.6. lit.d) din contractele de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice cu destinație nelocativă, Asiguratorul va refuza plata despăgubirii dacă Asiguratul (sau orice altă persoană acționând în numele său) a contribuit în mod deliberat ori prin neglijență gravă la producerea daunei.

Astfel, instanța de recurs remarcă că nu poate fi luat în considerație actul de constatare a incendiului din 29.10.2011, G.Gogu, prin care s-a stabilit cauza prealabilă de producere a incendiului scurtcircuitul în rețeaua electrică, deoarece s-a constatat că Gogu G. a dat dovadă de neglijență de serviciu la întocmirea actului din 29.10.2011 de constatare a incendiului, fiind sancționat disciplinar cu mustrare aspră.

Cauza izbucnirii incendiului, a fost termogeneratorul lăsat fără supraveghere sub masa calculatorului, îndreptat spre materiale abile, ceea ce se confirmă prin raportul de expertiză efectuat de CEI „CEXIN” și prin răspunsul nr.5/31 din 23.01.2012 a Direcției salvatori și pompieri.

Luînd în considerație circumstanțele expuse, Asiguratorul întemeiat refuză plata despăgubirii Asiguratului.

Prin urmare, pretenția reclamantului SC „MS-Business Fam” SRL privind încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 427363 lei, urmează a fi respinsă.

Referitor la pretenția reclamantului privind încasarea valorii mărfii deteriorate 89181 lei, instanța de recurs notează că și această pretenție urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.514 CC, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Prevederile art.1308 alin.(4) lit.b) CC stipulează că în contractul de asigurare se va indica obiectul asigurării: bun, persoană și răspundere civilă. Alin.(6) al articolului nominalizat prevede că dovada încheierii contractului de asigurare rezultă și din trimiterea unui document de asigurare, precum poliță de asigurare (certificat), din cererea de plată a primei ori din înscrisul prin care se constată efectuarea acestei plăți sau din orice înscris din care reiese faptul încheierii contractului.

Conform art.1309 alin.(2) CC, în polița de asigurare se indică obiectul asigurării: bun, persoană și răspundere civilă.

Astfel, după cum s-a constatat între reclamant și pîrît au fost încheiate 2 contracte de asigurare facultativă a bunului imobil situat pe adresa: or Căușeni str. Tighina, 7. Protecția de asigurare se răspîndește asupra elementelor constructive a imobilului și asupra echipamentului și utilajului tehnic (pct. 1.2. al contractului).

În polițele de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice cu destinație nelocativă nr.92/10 și 93/10 eliberate la 02.07.2010, la fel, sînt indicate ca bunuri asigurate:elementele constructive, echipamentul și utilajul tehnic (f.d.150154).

Prin urmare, se constată că marfa care se afla în încăperea incendiată nu a fost asigurată, neexistînd contract de asigurare a mărfii.

În acest sens, nu poate fi reținută afirmația reclamantului că compania de asigurări a asigurat marfa indicată în Anexă nr.1 la contractul de gaj nr. 3470/1 din 02.07.2010.

În conformitate cu contractul de credit nr.3470 din 02.07.2010, BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a acordat SRL „MC-Business Fam” un credit în sumă de 7700000 lei. Întru asigurarea executării obligațiilor rezultate din contractul de credit, SRL „MC-Business Fam” a grevat cu gaj în favoarea BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA bunuri mobile, marfă în stoc conform anexei nr.1 care este parte integrantă a contractului, în valoare totală de 1925000 lei, fiind încheiat între părți contractul de gaj nr.3470/1 din 02.07.2010 (f.d.162-165).

Astfel, instanța de recurs notează că instanțele de judecată neîntemeiat au admis pretenția referitoare la despăgubirea mărfii, fiind confundat obiectul contractelor de asigurare încheiate între SRL „MC-Business Fam” și CA “Euroasig

Grup” SRL, cu obiectul contractului de gaj încheiat între BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” și SRL „MC-Business Fam”.

În contractul de asigurare este clar stipulat că se asigură elementele constructive, echipamentul și utilajul tehnic, dar conform contractului de gaj a fost grevat bunuri mobile și marfă în stoc conform anexei nr.1 (teracotă, uși, ardezie, cărămidă, laminat, lenolium, cazane de încălzire, lemn, metal, lavuar, cadă ș.a.). În contractul de gaj nu există semnătura Companiei de asigurări prin care ar fi examinat și luat la asigurare marfa gajată și în acest sens nu poate fi reținută pretenția înaintată de reclamant.

Prin urmare, se remarcă că cererea de chemare în judecată înaintată de reclamant este neîntemeiată și lipsită de suport legal.

Conform prevederilor art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

În recursul declarat, recurentul SA „Euroasig Grup” a solicitat încasarea din contul intimatului a cheltuielilor de judecată formate din plata pentru asistența juridică și taxele de stat achitate la examinarea prezentei cauze.

Deși, recurentul solicită încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică, instanța de recurs constată că nu este indicată suma solicitată și în acest sens nu este prezentat nici un bon de plată ce ar confirma plata pentru serviciile juridice prestate.

Conform ordinilor de plată nr.1880 din 25.10.2012 și nr.676 din 04.04.2013, SA „Euroasig Grup” a achitat taxele de stat pentru depunerea cererilor de apel și recurs în mărime de 11636,25 lei și, respectiv, 7757 lei, sume care urmează a fi încasate în beneficiul recurentului (f.d.206,301).

Prin urmare, instanța de recurs conchide că instanța de judecată neîntemeiat și cu încălcarea prevederilor legale a admis acțiunea înaintată de SC „MS-Business Fam” SRL. În acest sens, este lovită de nulitate și decizia instanței de apel, care a menținut hotărîrea primei instanțe.

Avînd în vedere faptul că, hotărîrile instanțelor de judecată au fost emise în contradicție cu circumstanțele cauzei și prevederile normelor de drept material, iar argumentele invocate de recurent sînt întemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa hotărîrile judecătorești contestate și de a emite o nouă hotărîre, prin care acțiunea înaintată va fi respins.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.b), 94 alin.(1) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Euroasig Grup”.

Se casează decizia Curții de Apel Bender din 13.12.2012 și hotărîrea Judecătoriei Căușeni din 10.09.2012, și se emite o nouă hotărîre, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de SC “MS-Business Fam” SRL către SA “Euroasig Grup” privind încasarea prejudiciului material.

Se încasează de la SC “MS-Business Fam” SRL în beneficiul SA “Euroasig Grup” taxele de stat achitate pentru cererea de apel și recurs în mărime de 19393.25 lei

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Tatiana Vieru

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Svetlana Novac